

RODINA

ZPRAVODAJ ODBORU RODINNÉ POLITIKY A OCHRANY PRÁV DĚTÍ

Vláda schválila novelu zákona o dětské skupině

ODDĚLENÍ KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY A SLUŽEB PÉČE O DĚTI (216)

Dne 20. července 2020 schválila vláda novelu zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, její účinnost je navrhována k 1. červenci 2021. Novela sleduje hned několik cílů.

Prvním z nich je přejmenování dětských skupin na jesle. Změna názvu lépe ukotví představu veřejnosti o tom, o jaký typ instituce jde. Název „jesle“ je mezi lidmi zažitý a většina si pod ním představí konkrétní zařízení pro nejmenší děti.

Druhým cílem je zajistit dostupnou péči pro děti do tří let. Nyní totiž tvoří 75 % dětí v dětských skupinách právě tato věková skupina dětí. Plynule tak dojde k navázání systému jeslí na systém mateřských škol, do kterých mají tříleté děti nárok na umístění.

Dalším cílem novely je navýšit kvalitu jeslí, a to skrze povinné další vzdělávání pečujících osob či úpravu požadavků na jejich odbornou způsobilost se zaměřením na zdravotnické minimum. Zavedeny budou také standardy kvality péče v jeslích.

Posledním a nejdůležitějším cílem je ukotvení stabilního financování jeslí ze státního rozpočtu, které je nezbytné vzhledem k blížícímu se ukončení financování z Operačního programu Zaměstnanost v polovině roku 2022.

Novela zákona zajistí dostatečné kapacity zařízení péče o předškolní děti, která budou poskytovat kvalitní a individuální péči a budou finančně i místně dostupná. Stabilní systém financování jeslí rovněž zajistí udržitelnost již fungujících dětských skupin a mikrojeslí.

Kontaktní osoba:

Mgr. Jiřina Kunášková

vedoucí oddělení

jiřina.kunaskova@mpsv.cz

V Pardubicích se uskutečnil třetí ročník Fóra rodinné politiky!

Ve dnech 3.– 4. září 2020 proběhl v Pardubicích již třetí ročník *Fóra rodinné politiky* (dále jen „Fórum“). Tato konference, kterou pravidelně organizuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, je vždy zaměřena na aktuální a zásadní témata z oblasti rodinné politiky v České republice.

Letošní Fórum bylo v mnohém výjimečné. Z důvodů epidemiologických opatření se nově pořadatelé, vystupující i návštěvníci zúčastnili konference v rouškách. Pozornost tak byla, v rámci jednotlivých workshopů, zaměřena i na dopady pandemie COVID-19, o čemž svědčil i podtitul konference *Rodina v centru: funkce rodiny v době proměnlivých společenských a ekonomických změn*.

Zrealizované workshopy se staly platformou pro diskuzi těch nejzásadnějších témat dnešní doby, kterými jsou například stárnutí populace, nízká porodnost, vysoká nestabilita rodin a již zmíněné dopady pandemie na životy rodin v České republice.

Více o konání Fóra si můžete přečíst na str. 2.

Úvodní slovo

Mgr. Martina Štěpánková Štýbrová,
ředitelka odboru rodinné politiky a ochrany práv dětí

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

právě se Vám dostává do rukou již druhé číslo newsletteru *Rodina*, který Vám přináší pravidelné a aktuální informace z oblasti rodinné politiky.

Aktivity odboru jsou v současnosti různou měrou ovlivněny znovu zaváděnými epidemiologickými opatřeními v souvislosti se zhoršující se situací pandemie COVID-19 v České republice. Ta zasáhla i do organizace a realizace celé řady projektových aktivit. Toto číslo newsletteru tak odráží i aktuální dění spojené s pandemií COVID-19.

Ve zpravodaji naleznete jednak informace ke schválené novele zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, aktuální dění v rámci projektových aktivit, aktuality ohledně dotací, tak i pohled na zásadní témata, která zazněla na konferenci *Fórum rodinné politiky*, která se uskutečnila v září v Pardubicích. Tato konference, kterou organizuje Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, se pravidelně dotýká zásadních témat z oblasti rodinné politiky. Letošní ročník tak nemohl opomenout ani dopady pandemie na jednotlivé oblasti rodinné politiky.

Ráda bych Vám touto cestou poděkovala za Vaše prorodinné aktivity a vyzvala Vás i nadále ke vzájemné pomoci, ohleduplnosti a solidaritě.

V Pardubicích se uskutečnil již třetí ročník Fóra rodinné politiky!

Fórum rodinné politiky bylo oficiálně zahájeno úvodním blokem s názvem *Krize jako nová příležitost pro rodinu*, na kterém přítomné přivítala i ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová. V průběhu dvou dnů se uskutečnilo celkem 15 workshopů zaměřených na aktuální a zásadní problémy rodinné politiky v České republice. *Fórum rodinné politiky* s sebou po celou dobu konání neslo poselství vzájemné solidarity a pomoci, i proto bylo v jeho rámci předáno ocenění v soutěži *Pečující roku* a *Cena Rady vlády pro seniory a stárnutí populace*.

Vhledem ke stále aktuálnímu dění kolem pandemie COVID-19 se ukazuje, jak je důležité být v dnešním světě tzv. online. V době epidemiologických opatření se řada lidí

musela přesunout z kanceláří do svých domovů a pracovat prostřednictvím online sítě. Změna se dotkla nejen dospělých, ale také dětí, kterým začala online výuka. Je tak zcela zřejmé, že digitální technologie zasahují a budou zasahovat do našeho života čím dál častěji. Mohou nám být dobrým sluhou, právě například v době karantény, ale mohou být také zlým pánem v případě, že se je nedokážeme naučit správně využívat. Právě na aktuální téma digitálního světa a jeho nástrah se zaměřil i jeden z workshopů Fóra s názvem *Děti v digitálním světě aneb obrazovka jako dobrý sluha, ale zlý pán*. Workshop byl zaměřený především na problematiku dětí v digitálním světě, ve výsledku se však diskutující často shodovali, že důležitou úlohu v tomto tématu hrají dospělí – rodiče a učitelé. Nejen děti, ale právě i rodiče a učitelé by se měli ve správném využívání technologií vzdělávat tak, aby mohli svým dětem a žákům pomoci. Žádná technologie by však neměla být zcela náhradkou skutečných vztahů a veškerou náplň volného času dětí. Vzájemná důvěra a komunikace s dítětem se ukazuje jako ta nejlepší prevence před nástrahami digitálního světa.

Nové technologie se tematicky prolínaly i do workshopu s názvem *Jak karanténa změnila každodenní chod rodiny a vzdělávání dětí?* Pedagogové byli mnohdy ze dne na den postaveni do situace, kdy museli nově a někdy i prvně v životě vést online výuku. Do vzdělávacího procesu se více zapojovali také rodiče. Z diskuze dále vyplynulo, že tak byly ve vzdělávání v této době úspěšnější školy, které měly navázanou spolupráci a komunikaci s rodiči, a fungoval zde lépe vztah učitel – rodič – žák. Rodiče měli možnost nahlédnout na pracovní vytížení pedagogů a případně tak ocenit jejich práci. Technologie v této době hrají stále zásadnější úlohu, bohužel ne v každé rodině tvoří samozřejmou součást domácnosti. A tak zde vyvstala zásadní otázka, kolik dětí bylo a možná i v budoucnu bude – kvůli socioekonomické situaci své rodiny, kdy v domácnosti chybí počítač a připojení k internetu – v rámci vzdělávacího systému znevýhodněno či z něho vyloučeno.

Z workshopů vyplynulo, že se během pandemie ukázala nejen důležitost a problematika online světa, ale také toho našeho reálného – vztahového světa. Epidemiologická opatření často odrázela mnoho lidí od běžných aktivit mimo domov. Domov se stal pro řadu rodičů novým pracovištěm, ale zároveň i útočištěm pro děti, kterým byla ve škola zrušena výuka. Skloubení práce a péče o děti v jednom prostoru představovalo pro mnoho rodin velkou psychickou zátěž. I toto mohlo, v některých rodinách eskalovat problémy, mezi něž v ČR patří i domácí násilí.

V rámci Fóra se uskutečnily následující workshopy:

- *Děti v digitálním světě aneb obrazovka jako dobrý sluha, ale zlý pán*
- *Jaké výzvy pro sociální, zdravotní a penzijní systém představuje stárnutí společnosti a máme řešení?*
- *Sladování v období pandemie*
- *Nastavíme v ČR funkční systém předškolní péče a vzdělávání?*
- *Život s autismem: dopady na rodinu a co v českém prostředí chybí?*
- *Socioekonomické dopady nedostupného bydlení*
- *Jak karanténa změnila každodenní chod rodiny a vzdělávání dětí?*
- *Definice rodiny: jaké jsou trendy v oblasti vývoje rodiny a jak se promítají do nastavení rodinné politiky?*
- *Dokáže dávkový systém ochránit rodiny před pádem do chudoby?*
- *Spolupráce vzdělávacího systému, sociální práce a pracovníků ochrany práv dětí k pomoci rodině v krizi*
- *Násilí v rodinách v době pandemie*
- *Rodina ve městech a na venkově, jaké jsou aktuální trendy a jak se liší potřeby rodin? Jaké dopady měla na města a venkovy pandemie?*
- *Je normální platit výživné na děti v ČR?*
- *Úmrtí v rodině, jak jej zvládnout?*
- *Děti mimo rodinu v ČR*

Podle odborníků, kteří se na toto téma sešli v rámci workshopu *Násilí v rodinách v době pandemie*, je domácí násilí v ČR poměrně bagatelizováno a sexuální násilí v domácnostech je u nás stále tabu. Lidé se často až pozdě identifikují jako oběti domácího násilí, kterému výrazně častěji čelí ženy než muži. Násilí je však páčeno také na dětech, ke kterým se často dostává pomoc pozdě. V ČR chybí systém podpory a pomoci pro rodiny, ve kterých se vyskytuje domácí násilí. Diskutující přitom upozornili, že je prokázáno, že děti, vyrůstající v rodině s domácím násilím, budou pravděpodobně jednou opakovat násilí ve své vlastní rodině.

Pandemie COVID-19 eskalovala celou řadu problémů, které jsme odsouvali do pozadí našeho zájmu. Jak ukazuje i současný vývoj s pandemií COVID-19, je zásadní otevřít dveře digitálnímu světu, který pro nás představuje v mnohém větší flexibilitu. Je však nutné, aby byl tento svět přístupný všem, aby nedocházelo k vylučování dětí ze vzdělávání či k omezování přístupu rodinám k informacím. Zapomínat bychom však neměli ani na náš reálný svět tvořený našimi vztahy. Měli bychom se snažit vytvářet systém podpory a pomoci zejména pro ty v této době nejzranitelnější – samoživitele, lidi s handicapem, pečující osoby či seniory.

Více informací o letošním Fóru rodinné politiky, včetně videozáznamů z jednotlivých workshopů, najdete [zde](#).

Dětské skupiny Ministerstva práce a sociálních věcí

PROJEKT ZAJIŠTĚNÍ DĚTSKÝCH SKUPIN MPSV MYŠKY, KOČIČKY A VEVERKY

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MSPV“) zřizuje tři dětské skupiny pro děti svých zaměstnanců o celkové kapacitě 30 míst. Velký důraz je kladen na to, aby se děti v zařízeních cítily příjemně a aby své dětské období využily k poznávání okolního světa. Vzhledem k nízkému počtu dětí, které v dětských skupinách připadají na jednu pečující osobu, je možné zajistit individuální přístup k dětem, zejména těm nejmladším od jednoho roku, kterých v ministerských dětských skupinách stále přibývá. Dětské skupiny jsou velmi vítaným zaměstnaneckým benefitem, o čemž svědčí také dva níže uvedené krátké rozhovory se zaměstnankyněmi ministerstva, jejichž děti zařízení navštěvují. Navíc jsou hojně využívány rodiči i v době školních prázdnin. Pokud je mateřská škola, do které dítě běžně dochází, zavřená, první volbou pro rodiče je dětská skupina, kde děti zažívají svá každodenní dobrodružství. MPSV vedle provozování dětských skupin pro své zaměstnance realizuje také projekt „Podpora implementace dětských skupin“ (dále jen „PIDS“), který metodicky podporuje všechny poskytovatele služby (včetně dětských skupin na MPSV) například formou bezplatného poradenství apod.

Rozhovor s Ing. Janou Dědinovou, Ph.D.

Využíváte dětskou skupinu pravidelně anebo dle potřeb v době uzavření mateřské školy, kam Vaše dcery docházejí?

Vzhledem k věku dětí využívám dětskou skupinu dle potřeb v době uzavření mateřské školy. Hodnotím tuto možnost jako velký benefit zaměstnavatele.

Vyhovuje Vám provozní doba dětských skupin na MPSV?

Ano, provozní doba mi vyhovuje.

Co vnímáte jako největší výhodu dětských skupin pro Vaši rodinu?

Výhodou je již zmiňovaná možnost využití dětské skupiny v čase uzavření mateřské školy. Největší předností ale je malý kolektiv ve skupině, což umožňuje pečující osobě individuálnější přístup k dětem a řešení jejich potřeb, klidnější – komornější prostředí pro děti (z mého pohledu je v mateřské škole velký hluk s ohledem na spoustu dětí, což některým dětem vadí). Mám za to, že v menším kolektivu dětské skupiny naše dcery získaly víc vědomostí, zručnosti a dovedností než ve velkém kolektivu v mateřské škole. Velikost kolektivu rovněž dává možnost dětským skupinám podnikat častěji zajímavé výlety do okolí, které se dcerám hodně líbí. V případě mateřské školy je tato možnost bohužel omezená velkým počtem dětí.

Rozhovor s Bc. Adrianou Bílou

Co Vás jako rodiče vedlo k umístění svého syna do dětské skupiny MPSV?

Na MPSV jsem začala pracovat na poloviční úvazek od listopadu 2019 poté, co jsme se v červenci stejného roku vrátili žít s manželem a synem ze Skotska zpět do České republiky. Protože náš syn nebyl ještě dostatečně starý, aby mohl do dětské skupiny nastoupit hned, střídali jsme se s manželem doma, občas i za pomoci našich rodičů. Fungovalo to skvěle. Když se pak blížil čas, kdy měl být synovi rok, viděla jsem, že mu já ani manžel nedokážeme doma připravit takový program, aby se celý den zabavil. Nehledě na to, že kdekoli jsme byli, vyhledával kontakt ostatních dětí. Začali jsme tedy vážně přemýšlet o tom, že by mohl nastoupit do dětské skupiny na MPSV. Věděla jsem, že je náš syn připravený a nebála jsem se toho. Samozřejmě se první dny neobešly bez pár ubrečených ranních cest, ale po dvou měsících můžu říct, že vím, že syn chodí do dětské skupiny rád. Zároveň vidím, že je pravděpodobně v dětské skupině nejmladší, ale tím, že jsme s manželem oba poměrně dost času strávili mimo Českou republiku, kde se ženy vrací do práce mnohem dříve než u nás, tak to vnímáme vlastně zcela jinak. Máme to skvěle nastavené, oba se podílíme na chodu domácnosti i o péči o syna. Víím, že to funguje, a to je pro nás nejdůležitější.

Jak jste spokojená s péčí o Vašeho syna?

Vidím, že všechny pečující osoby se snaží dělat pro děti to nejlepší. Ze svých pracovních zkušeností moc dobře vím, jak mohou být některé dny náročné, jakkoli se to nezdá. Všichni, co si myslí, že si pečující osoba celý den s dětmi jen hraje, jsou na velkém omylu. Za dva měsíce, co náš syn dětskou skupinu navštěvuje, vidím malinké pokroky, které jsou zatím jen úsměvné, i tak je zřejmé, že je v kolektivu dětí a pečujících osob, které ho neustále rozvíjí.

Plánujete rozšíření docházky ze současných tří dnů v týdnu na celý týden?

Zatím docházku určitě navýšit neplánujeme. Naše tři dny, kdy se navíc snažíme nepřekročit 7 hodin denně v dětské skupině, jsou zatím zcela adekvátní jeho věku a vzhledem k tomu, že čerpám rodičovský příspěvek, jsem zatím stále limitována hodinami, které dítě může strávit v předškolním zařízení.

Kontaktní osoba:

Jana Poláčková
koordinátorka DS MPSV
jana.polackova2@mpsv.cz

Kontaktní osoba:

Bc. Radka Pleštilová, DiS.
věcná garantka projektu PIDS
radka.plestilova@mpsv.cz

Webové stránky projektu:

www.dsmpsv.cz

Mikrojesle se vrátily do běžného režimu, projekt finišuje

PROJEKT MIKROJESLE

Pandemie COVID-19 zasáhla do života každého z nás, projekt *Mikrojesle* nevyjímaje. Dobrá zpráva je, že většina zařízení už funguje v normálním režimu a to i při druhé vlně pandemie, která propukla v září. Jejich provoz během vládních opatření závisel na rozhodnutí provozovatelů i poptávce rodičů. Někde měli zavřeno, jinde se domluvili pouze na zvýšených hygienických opatřeních. Hned jak to situace dovolila, obnovili jsme naše návštěvy v mikrojeslích.

V červnu jsme se zajeli podívat na mikrojesle v Pardubicích, Chrudimi, Olomouci, Ostravě, Třinci, Karviné a Havířově. V červenci jsme zavítali opět do Pardubic a také do Přelouče. V září jsme uskutečnili dvě poslední návštěvy mikrojeslí v Černošicích a Říčanech u Prahy. Navštívili jsme tak všech 36 nově vzniklých zařízení z výzvy č. 69.

Na webu www.mikrojesle.mpsv.cz průběžně zveřejňujeme příběhy z jednotlivých zařízení, které vznikají díky rozhovorům s jednotlivými provozovateli, pečujícími osobami, nebo přímo s rodiči, kteří službu využívají. Už jich máme celkem 31! Příběhy sdílíme také na Facebooku Dětské skupiny a mikrojesle. Zároveň se nám podařilo téma mikrojeslí prosadit i do [Ústeckých listů](#) (noviny krajského úřadu Ústeckého kraje, str. 5) a formou [tiskové zprávy](#) také na webový portál Jihočeského kraje. Obojího si velmi vážíme, a i čtenáři to určitě ocenili.

Podepsali jsme smlouvu s vysoutěženým dodavatelem e-learningu pro pečující osoby v mikrojeslích, spuštění výuky plánujeme během podzimu. Plánovanou listopadovou závěrečnou konferenci projektu jsme z důvodů pandemie COVID-19 museli zrušit. Konferenci nahradíme cílové skupině zveřejněním prezentací závěrečných výstupů projektu na stránkách www.mikrojesle.mpsv.cz. V závěrečných výstupech nebudou chybět příklady dobré praxe jak ze strany zřizovatelů, tak rodičů. Spolupracovali jsme s tiskovým oddělením MPSV na natočení příspěvků s rodiči, kteří mikrojesle využili či využívají. Zajímají nás jejich zkušenosti, například jak jim služba pomohla skloubit rodinný a pracovní život. V závěrečných výstupech představíme především hlavní výstupy projektu: komplexní návrh nového typu služby péče o děti včetně návrhu nutných legislativních změn, ověření zájmu a možností zavedení tzv. garance místa v předškolních zařízeních pro děti od jednoho roku věku a od dvou let věku a revize a komplexní návrh systému vzdělávání pro pečující osoby.

Projekt Mikrojesle končí 31. 12. 2020, většina zařízení bude ale fungovat až do poloviny roku 2022.

Mikrojesle v číslech

Z výzev vyhlášených v roce 2016 vzniklo:

- 72 zařízení (podpora 135 milionů Kč).

V roce 2019 bylo podpořeno celkem:

- 98 mikrojeslí (podpora 256 milionů Kč) – většina zařízení pokračovala v provozu v navazujících výzvách,
- nově jich vzniklo 36.

Kontaktní osoba:

Mgr. Veronika Dubová
věcná garantka projektu
veronika.dubova@mpsv.cz

Webové stránky projektu:
www.mikrojesle.mpsv.cz

Aktuálně: krize dopadne víc na ženy

PROJEKT 22 % K ROVNOSTI

Probíhající pandemie COVID-19 má své velmi silné dopady na ekonomickou situaci státu, podnikání firem a drobných podnikatelů i na životy jednotlivců. Přesto, že se konečné důsledky nedají přesně předpovědět, četná data, odhady a statistiky nám umožňují sledovat dopady dle různých kritérií.

Bližší pohled na situaci rodin ukazuje, že se ve špatném snu ocitají zejména ti, kdo pracují v cestovním ruchu, gastronomii, službách a neformálním vzdělávání či volnočasových aktivitách. Pokud jsou navíc samoživiteli a samoživitelkami, nebo pracovali na dohody o provedení práce či pracovní činnosti, nevidí svou současnost nijak růžově. Na opačném pólu jsou lidé zaměstnaní ve zdravotnictví nebo sociálních službách. Ti musí umět ustát tlak ze všech stran – nejen obrovské pracovní zatížení, ale také zajištění péče o své děti, případně o další – na nich závislé – členy rodiny. Zároveň je platová situace v těchto oborech dlouhodobě špatná, mluví se o podhodnocení některých odvětví a povolání.

V obou popsaných situacích se velmi často nacházejí ženy. Právě na ně má krize větší dopad. Potvrzují to například i data ze studie CERGE-EI, podle níž ženy čeká ve větší míře propouštění – v hotelnictví, gastronomii nebo cestovním ruchu. To bylo po určitou dobu utlumením možností čerpat ošetřovné ve výši 80 % platu.

Pokud si zaměstnaní zachovají – třeba v tolik zatíženém zdravotnictví nebo sociálních službách – velmi pravděpodobně je kvůli probíhající krizi nečeká zvýšení mzdy nebo platu na úroveň srovnatelnou s mužskými kolegy. Navíc jsou to v rodinách stále právě ženy, kdo zajišťují chod domácnosti a péči o její členy. Nápor na sladění pracovního a rodinného života je tak i – kvůli uzavírání škol, mimoškolních aktivit a služeb péče o děti – v současné situaci velký. Podle aktuálních údajů vydělávají ženy v České republice o 20 % méně než muži, přičemž napříč Evropskou unií je rozdíl v odměňování žen a mužů 14,8 %.

U zaměstnavatelů, kteří téma rovného odměňování řešili vlažně do začátku roku 2020, se nedá v druhé polovině roku očekávat razantnější změna k lepšímu. Naopak ti, kdo se rozhodli revidovat svůj přístup, velmi pravděpodobně u svého rozhodnutí setrvávají. Osvícených zaměstnavatelů přibývá, a děje se tak navzdory předpokládané krizi. Progresivní zaměstnavatelé se rozhodli, že nesleví ze svého závazku soustředit se na genderovou diverzitu a gender pay gap, i když je zřejmé, že budou ve větší či menší míře nuceni řešit své postavení na trhu práce. I tak ale vedou vážnou diskusi o tom, jak ověřit míru férovosti v nastavených pravidlech odměňování, kariérního růstu nebo nástupnictví. Analyzují míru rovnosti v přístupu k odměňování svých zaměstnanců a zaměstnankyň a srovnávají jejich platy na porovnatelných pozicích. Vede je k tomu dlouhodobá strategie diverzity, trend na trhu i mezi nejbližší konkurencí, společenská diskuse i tlak mateřské společnosti.

Pro zaměstnavatele je dnes mnohem snazší těmto rozhodnutím dostát: čerpají data a zkušenosti z odborných i neformálních diskusí a webinářů, networkují, dostávají relevantní doporučení z platforem, kde se sdružují, nebo z mateřských firem. V České republice je významným aspektem i možnost zapojit se do testování nástroje Logib, který zaměstnavatelům názorně ukáže, kde mají problém.

Přínos ve prospěch rodin je zřejmý – férová odměna pro muže a ženy ve výsledku znamená vyšší měsíční příjem a postupně možnost vytvořit si finanční polštář na horší časy.

Současná krize přináší i jednu velkou příležitost v podobě větší flexibility práce – zejména využívání práce z domova především v administrativních pozicích v soukromém sektoru i ve veřejné správě. Tuto možnost oceňují opět především ženy, protože potřebují více skloubit pracovní a rodinný život, neboť na ně péče o domácnost i děti dopadá větší měrou. O tom, jaké dopady bude mít současná krize na budoucí trh práce, můžeme v tuto chvíli pouze spekulovat, nicméně větší flexibilita by i po skončení všech opatření umožnila žít vyváženější pracovní a rodinný život nejen ženám.

Jaké jsou příčiny rozdílů v odměňování a postoje klíčových aktérů?

Příčiny rozdílů v odměňování a postoje klíčových aktérů k nim blíže rozkrývá nejnovější kvalitativní studie Analýza příčin a procesů vedoucích k rozdílům v odměňování žen a mužů.

Studie vznikla v rámci projektu 22 % K ROVNOSTI ve spolupráci s konzultační společností Deloitte a je ke stažení [zde](#):

Kontaktní osoba:

PhDr. Lenka Šimerská
věcná garantka projektu
lenka.simerska@mpsv.cz

Webové stránky projektu:

www.rovnaodmena.cz

Podzimní workshopy proběhly ONLINE!

PROJEKT KRAJSKÁ RODINNÁ POLITIKA

Pandemie COVID-19 a epidemiologická opatření s ní spojená zasáhly i do realizace některých výstupů systémového projektu MPSV *Krajská rodinná politika*. Workshopy určené pro zaměstnavatele, které se měly konat již na jaře 2020, byly přesunuty na podzim, kdy budou současně realizovány i workshopy zaměřené na téma primární prevence.

Vzhledem ke zpřísnění opatření proti pandemii se prozatím uskutečnily workshopy pro zaměstnavatele ve třech krajích (viz níže). Workshopy byly s ohledem na epidemiologická opatření realizovány ONLINE a stejně tak tomu bude i u dalších plánovaných workshopů. Online forma byla zvolena z toho důvodu, že umožňuje minimalizovat osobní kontakt mezi lektory a účastníky. I přes tuto skutečnost byl zachován interaktivní charakter workshopů, kdy účastníci mohou v průběhu pokládat dotazy přítomným vystupujícím, kteří je online zodpovídají.

Online workshopy pro zaměstnavatele

Zaměstnavatelé hrají v životě rodin důležitou roli, proto je cílem těchto workshopů seznámit zaměstnavatele s možnostmi, kterými mohou svým zaměstnancům pomoci při sladování rodinného a pracovního života. Takovým příkladem může být zavádění služeb péče o děti na pracovišti či zavádění flexibilních forem práce. Na workshopech jsou mj. prezentovány příklady dobré praxe těch zaměstnavatelů, kteří se již obdobným aktivitám věnují.

30. září 2020 proběhl v Olomouci první online workshop projektu Krajská rodinná politika určený pro zaměstnavatele s názvem *Rodiče a jejich možnosti při návratu na trh práce*, na kterém prezentovala zástupkyně krajské pobočky Úřadu práce v Olomouci projekty na podporu zaměstnanosti, rektorka Moravské vysoké školy Olomouc představila dobrou praxi ze svého pracoviště a starosta obce Veselíčko prezentoval projekty na podporu zaměstnanosti matek. Workshopem provázela krajský poradce Olomouckého kraje, Bc. Richard Schwarz.

6. září 2020 se v Karlových Varech uskutečnil online workshop s názvem *Vstřícná prozaměstnanecká politika se zaměstnavatelům vyplácí. – Jak ji úspěšně rozvíjet? – Moderní trendy a best practices*. Regionální zástupkyně Technologické agentury ČR zde představila příspěvek na téma *Metodika řízení práce prováděné formou home office*. Zazněly také prezentace od ředitelky Gender Studies o.p.s. *Analýza – první krok na cestě k (nejen) genderové rovnosti a Work Life Balance v zaměstnavatelské praxi* či příspěvky personální společnosti ManpowerGroup, týkající se i možností, jak překonat nedostatek talentů na trhu práce. Workshopem provázela krajský poradce Karlovarského kraje, Mgr. Tomáš Vrána.

9. října 2020 ve Zlíně proběhl online workshop s názvem *Sladování pracovního a rodinného života*, na němž vystoupil a představil dobrou praxi například místostarosta Rožnova pod Radhoštěm s příspěvkem *Město přátelské rodině, město přátelské podnikání*. Za Univerzitu Tomáše Bati ve Zlíně zde bylo prezentováno aktuální téma sladování práce a soukromí v digitální éře. Mezi vystupující patřila také ředitelka Krajské hospodářské komory, která představila mj. i činnost Krajské hospodářské komory v oblasti sladování rodinného a pracovního života a další. Workshopem provázela krajská poradkyně Zlínského kraje, Mgr. Zuzana Rovenská.

Online workshopy zaměřené na primární prevenci

Online workshopy zaměřené na téma primární prevence mají za cíl poukázat na důležitost primární prevence pro rodinnou politiku a seznámit cílové skupiny s problematikými aspekty v této oblasti. Na workshopech budou mj. prezentovány konkrétní příklady dobré praxe.

Další realizace online workshopů bude probíhat s ohledem na platná epidemiologická opatření. Aktuální informace naleznete na našich webových stránkách.

Vydali jsme příručku BUDE NÁS VÍC aneb nejsme na to sami!

V srpnu byla do kanceláří krajských poradců distribuována tištěná verze osvětové příručky určené především budoucím či stávajícím rodičům *Bude nás víc aneb nejsme na to sami*. Publikace vznikla jako přehledný průvodce opatřeními rodinné a sociální politiky v ČR. Co konkrétně v příručce rodiče nalezou?

Příručka se věnuje celé řadě témat a přináší přehledné informace ohledně porodného, otcovské poporodní péče, mateřské a rodičovské dovolené. Dotýká se sladování rodinného a pracovního života, což se týká řady rodičů vracejících se zpět do pracovního procesu. Prostor je v příručce věnován také dalším opatřením na podporu rodin, ať již například daňovým úlevám pro rodiny s dětmi či dostupnému bydlení. Celou příručkou se prolínají příklady z praxe stejně jako důležité odkazy a kontakty, kam se v případě potřeby mohou rodiče dále obracet. Jelikož rodiny v ČR čelí řadě společenských i demografických změn včetně vysoké míry rozvodovosti, je v příručce věnovaná kapitola i rozvoji rodičovských kompetencí a prevenci partnerských konfliktů.

Věříme, že příručka přinese budoucím i stávajícím rodičům přehledné informace, praktické rady a tipy, které ve svém životě nejednou využijí. Jak již předeseílá samotný název příručky, cílem je ukázat budoucím a stávajícím rodičům, že na to tzv. „nejsou sami“.

Celá příručka je dostupná také online na webových stránkách projektu www.rodinyvkrajich.mpsv.cz.

Kontaktní osoba:

Mgr. Kamila Vlčková,
věcná garantka projektu
kamila.vlckova@mpsv.cz

Webové stránky projektu:

www.rodinyvkrajich.mpsv.cz

Aktuality z koncepce ochrany práv dětí a náhradní rodinné péče

ODDĚLENÍ KONCEPCE NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE (233) A ODDĚLENÍ KONCEPCE OCHRANY PRÁV A DĚTÍ A TRANSFORMACE SLUŽEB PRO RODINY A DĚTI (234)

Novela zákona o sociálně právní ochraně dětí

Cílem novelizace zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, jsou především změny nezbytné pro další rozvoj systému péče o ohrožené děti tak, aby jim mohlo být zachováno rodinné prostředí. Jedná se o navýšení různých typů finanční podpory pro pěstouny, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo mladé dospělé, kdy tyto částky nebyly dlouhodobě navýšeny a již neodpovídají reálným nákladům. Dále jde o dílčí procesní změny v systému sociálně-právní ochrany dětí.

Nejvýznamnější okruhy navrhované novelizace:

- Navýšení odměny pro dlouhodobé pěstouny pečující o děti závislé na pomoci jiné osoby a více dětí
- Navýšení státního příspěvku na výkon pěstounské péče (doprovázení pěstounských rodin)
- Navýšení odměny pěstounů na přechodnou dobu
- Navýšení státního příspěvku pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
- Podpora mladých dospělých, kteří opouštějí ústavní nebo pěstounskou péči, ale chtějí pokračovat ve studiu, formou pravidelné a jednorázové finanční podpory (zaopatřovacího příspěvku)
- Omezení umístování dětí mladších tří let do náhradní pobytové péče

Novela byla v srpnu 2020 schválena vládou a je předložena k projednání Poslanecké sněmovně. Protože je péče o ohrožené děti mezirezortní záležitostí, je očekávána široká diskuze napříč sněmovními výbory.

V POHYBU – projektový zpravodaj k tématice ohrožených dětí

Projekt **Podpora systémových změn v oblasti služeb péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v ČR** je stále v pohybu, a to zhruba ve své třetině. Aktivitu projektu se nadále soustředí na metodickou podporu pracovníků a pracovníků orgánů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) v oblasti vyhodnocení situace dítěte a rodiny a tvorby individuálního plánu ochrany dítěte (IPOD), a to u dětí, které vyrůstají v ústavní péči. Výjezdní tým pravidelně navštěvuje pobyťová zařízení (dětské domovy, výchovné ústavy, diagnostické ústavy, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a další) a mapuje míru naplnění potřeb dětí. Cílem je poskytnout krajům doplňující informace o využitelnosti kapacit místní sítě služeb.

Přečtěte si detailnější informace o dění v projektu, rozhovory, dotazy OSPOD a odpovědi či koukněte na užitečné nástroje pro práci s ohroženými dětmi a rodinami – odkazy najdete v posledním čísle [Zpravodaje V POHYBU](#). Pokud máte zájem o odběr zpravodaje, ozvěte se na mail: jana.polakova5@mpsv.cz.

Co chystáme v projektu na podzim/v zimě?

- Praktické workshopy pro pracovníce a pracovníky OSPOD k nástroji vyhodnocování a plánování ochrany dítěte (pro Ústecký, Jihomoravský a Olomoucký kraj) – vlivem situace spojené s COVID-19 proběhnou online;
- plánované výjezdy do pobyťových zařízení, jejichž součástí jsou strukturované rozhovory s personálem i dětmi či dospívajícími, budou po dobu nouzového stavu omezeny. Pokračovat v nich budeme, jak to situace dovolí;
- nadále budeme pokračovat v individuální metodické podpoře pracovníků a pracovníků OSPOD na dálku – e-mailové, telefonické konzultace;
- zahájíme práci na finálním výstupu pro kraje, který bude obsahovat data o službách, které děti a rodiny na jejich území potřebují, s cílem, aby děti mohly vyrůstat ve svých rodinách, popřípadě rodinách náhradních;
- přineseme vám aktuality z projektu v třetím čísle zpravodaje V POHYBU.

Dítě v pobyťové péči – specifika vyhodnocování situace dítěte a rodiny a individuálního plánování – přečtěte si článek v časopisu Sociální práce/ Sociální práca

Umístění dítěte do jakékoliv formy pobyťové péče je vždy výrazným zásahem do života dítěte a rodiny. Provází ho obvykle náročné situace spojené s přesunem dítěte do pobyťového zařízení, jeho adaptací na nové prostředí, zároveň potřeba zachování co nejbližšího kontaktu s rodiči a intenzivní podpora rodičů tak, aby se dítě mohlo v optimálním případě rychle vrátit domů. Nároky na vyhodnocení situace dítěte, a zejména plánování další práce s dítětem a rodinou spočívají především na pracovnících a pracovnících OSPOD, kteří jsou koordinátory pomoci dítěti a rodině. Umístěním dítěte do pobyťové péče vstupuje do případové práce s dítětem a rodinou **řada dalších aktérů** – pracovníci ústavu nebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP), odborníci spolupracující se zařízením, někdy nová škola nebo nový lékař apod. Ti hrají v řešení situace dítěte a rodiny významnou roli – mohou mít důležité poznatky o potřebách dítěte. Jsou důležitými partnery pro stanovení **individuálního plánu ochrany dítěte (IPOD)**, který má sloužit k minimalizaci ohrožení dítěte, a na jehož naplnění řada aktérů kolem dítěte a rodiny spolupracuje.

Jak se ukazuje z praxe, pro pracovníky OSPOD je velmi náročné pracovat s metodou vyhodnocení situace dítěte a rodiny a IPOD jako s nástrojem pro práci s dítětem a rodinou. V praxi je možné zaznamenat i nejistotu v rolích a kompetencích pracovníků OSPOD a pobyťových zařízení. Aktivitu projektu MPSV se proto soustředí na přímou metodickou podporu pracovníků OSPOD, vyjasnění rolí a podporu spolupráce v zájmu dítěte a rodiny.

Více informací o nástroji vyhodnocení situace dítěte a rodiny a IPOD v kontextu dětí umístěných v ústavních zařízeních a o zkušenostech z realizace projektu najdete v **článku**, který je součástí podzimního čísla časopisu Sociální práce / Sociální práca, č. 5/2020 Síťování v sociální práci, a rovněž na webu projektu www.pravonadetstvi.cz, a to [ZDE](#).

Kontaktní osoba:

Mgr. Kristýna Jůzová Kotalová
vedoucí oddělení
kristyna.kotalova@mpsv.cz

Webové stránky projektu:

www.pravonadetstvi.cz

Dotace na podporu rodiny pro nestátní neziskové organizace v dotačním řízení Rodina

ODDĚLENÍ METODICKÉ PODPORY (213)

Cílem dotačního programu „Rodina“ pro následující dotační období je stejně jako v předchozím roce posílení významu rodiny pro společnost, a především podpora služeb pro rodiny, které mají preventivní a podpůrný charakter. Služby mají posilovat rodičovské kompetence, zkvalitňovat rodinné vztahy, podporovat rodiny v péči o děti, jejich výchově a při sladění práce a rodiny, a napomáhat při předcházení a řešení krizových situací v rodině, včetně domácího násilí, týrání a zneužívání dětí. Podpora probíhá ve 2 dotačních oblastech, a to v preventivních aktivitách na podporu rodiny a v podpoře rodiny v oblasti sociálně-právní ochrany dětí.

Vzhledem k významné úpravě metodiky se dne 7. září 2020 uskutečnil seminář pro žadatele v Národním dotačním titulu „Rodina“. Žadatelé byli na semináři seznámeni převážně s novými změnami v dotačním řízení, rovněž zde byl prostor pro řadu otázek ze strany žadatelů. O účast na této akci byl velký zájem. Prezentace ze semináře je dostupná na webu: <https://www.mpsv.cz/web/cz/dotacni-řízení-pro-rok-2021>.

Dne 10. září 2020 byl vyhlášen nový ročník Národního dotačního titulu „Rodina“. Žadatelům byl prodloužen termín pro příjem žádostí do 4. října 2020. Zveřejněna byla rovněž Metodika Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování dotací ze státního rozpočtu nestátním neziskovým organizacím v oblasti podpory rodiny pro rok 2021, kde došlo ke zpracování mimo jiné i schválených Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy.

V současné době se oddělení metodické podpory intenzivně věnuje – v součinnosti s kolegy z odboru rodinné politiky a ochrany práv dětí – hodnocení všech 333 projektů, které byly do dotačního řízení podány. Každý projekt hodnotí interní hodnotitel (z řad odborníků MPSV) a externí hodnotitel (odborník z praxe).

Co se týče probíhajícího ročníku 2020, který byl a je zasažen opatřeními z důvodu COVID-19, převážná většina nestátních neziskových organizací upravila své stávající aktivity a programy, plně se tak adaptovaly ztíženým podmínkám.

Soutěž Obec přátelská rodině a seniorům 2020

Dne 23. června 2020 v Lichtenštejnském paláci úspěšně proběhlo slavnostní vyhlášení s předáním diplomů a šeků oceněným obcím. Slavnostní vyhlášení obohatila nejen účast úspěšných obcí, ale rovněž také významných hostů, kteří se podíleli na předání diplomů a šeků.

Metodika pro nový ročník soutěže Obec přátelská rodině a seniorům je oddělením metodické podpory upravována a vydána bude po jejím schválení v souvislosti s vyhlášením nového ročníku.

Vyhlášení nového ročníku soutěže Obec přátelská rodině a seniorům je plánováno na konec roku 2020.

Rovněž v případě obcí lze říci, že zareagovaly na nepříznivou situaci způsobenou COVID-19 a upravily své žádosti nebo posunuly jejich konání tak, aby byly realizovatelné.

Dotace na výkon SPOD

MPSV v srpnu vyplatilo druhou splátku dotace pro obce s rozšířenou působností na výkon sociálně-právní ochrany dětí. V rámci druhé splátky bylo obcím vyplaceno 829 667 504,23 Kč. Celkem tak MPSV v roce 2020 poskytlo obcím dotaci v souhrnné částce 1 558 069 578,23 Kč.

Dále také došlo k dokončení dotačního řízení o doplatecích dotace na výkon SPOD za rok 2019, v jehož rámci byl přiznán doplatek pro 84 obcí s rozšířenou působností v celkové výši 31 921 949,63 Kč.

Mimořádná dotace pro provozovatele ZDVOP

MPSV vyhlásilo dotační řízení mimořádné dotace pro provozovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jehož cílem je podpora těchto zařízení formou částečného dofinancování. Do prvního kola se přihlásilo celkem 20 provozovatelů, kdy výše podpory v prvním kole činila 17 691 156 Kč, celkem bylo podpořeno 39 zařízení. Termín pro podání žádostí v druhém kole je do 15. listopadu 2020.

Kontaktní osoba:
Ing. Michal Špaček
vedoucí oddělení
michal.spacek@mpsv.cz

První říjen byl mezinárodním dnem seniorů

PROJEKT IMPLEMENTACE STÁRNUTÍ NA KRAJÍCH

První říjen byl Mezinárodním dnem seniorů. Svátek je od roku 1991 věnován našim rodičům a prarodičům, zároveň upozorňuje na to, že bychom si měli uvědomit, s čím se musí senioři potýkat. Politika stárnutí na krajích, projekt Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, pro ně proto připravil v babím létě oslavu – Dny seniorů. Kvůli pandemii COVID-19 však skončily zhruba v půlce tříměsíční šňůry.

Dny seniorů začaly 18. srpna ve Znojemské besedě. Následně se zastavily například v Přerově, Táboře, Kroměříži, Svitavách, Rychnově nad Kněžnou, Hořovicích. O společensko-vzdělávací akci přišli lidé v České Lípě, Chomutově, Chebu, Tachově, Novém Městě na Moravě, Bruntále a Vlašimi.

Všude se senioři nejen pobavili muzikou či tanečními vystoupeními, ale hlavně dostali užitečné informace, jak se bránit takzvaným šmejdům. Odborníci jim poradili v oblasti starobních důchodů i zdravotních a sociálních služeb a potkali se zde se zajímavými lidmi.

O případném přesunutí neuskutečněných Dnů seniorů na jaro 2021 se ještě bude jednat. Informace projekt zveřejní, jakmile to bude možné, a to na svém veřejně dostupném facebooku@seniorivkrajich či webových stránkách projektu www.seniorivkrajich.mpsv.cz.

„Dny seniorů zatím splnily má očekávání. Návštěvníci se informovali na věci ohledně bezpečnosti, zdraví, financí, obchodního práva i prevence. Líbilo se nám, jak se mnozí senioři aktivně zapojovali do diskusí, i jak se stále, i přes mnohdy vysoký věk, dokážou skvěle bavit. Děkuji všem, kteří se na organizaci Dnů seniorů podíleli, a to od zástupců složek IZS, úřadu práce, České správy sociálního zabezpečení, České obchodní inspekce, neziskových organizací, škol až po kolegy a kolegyně z projektu Politiky stárnutí na krajích,“ hodnotí Michaela Vodrážková, odborná gestorka projektu Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň MPSV.

Kontaktní osoba:

Bc. Michaela Vodrážková
odborná gestorka projektu
michaela.vodrazkova@mpsv.cz

Webové stránky projektu:

www.seniorivkrajich.mpsv.cz